

NVMLAT NVMPVNG

Muqlang rvgaq pá:nò long

1 Nvmlat nvmpvng taq Gvray Gvsa:ngí muqlangrì nvng rv-gaq pún ya:ngà. 2 Wemepvng rvgaq nò rōngrōngwa angshím m-al we vhung chāng pvlāng í nò, rvnaq riqyōng mvdvmtaq nò naqciq riqe. Gvray Gvsvng Pvlacè gø tìri mvdvram vlāng-shiè.

Gálong yvngshì dvzá:rò we

3 Gvray Gvsa:ngí, "Gálong laqvl," wae. Wekvt gálong vl lú:ngí. 4 Gálong vjú vl we* svng Gvray Gvsa:ngí yvng bóa kvv, A:ngí gálong nvng dōlong svng vwá:loe. 5 Gvray Gvsa:ngí gálong svng vyáng, dōlong svng nò yaqdōng tóde. Weyvng-kení dōrēm gø vsháng gø, vlá:mì nò, nvmlat ni ía:mì.

Vhángram shvlērì rvwa:nò we

6 Gvray Gvsa:ngí, "Tiri dvhø changdáng ram tiqshvlē laq-dvhwán; vrá weshvleí tìrì nvng tiri svng laqvwál bóa," wae. 7 Wekvt Gvray Gvsa:ngí changdáng ram wàò nò, changdáng shvlē lvingpvng tìrì nvng mvdvmlap shvle tìrì svng vwál bóa ninø, wedøni dōngá:mì. 8 Gvray Gvsa:ngí changdáng ram svng nò muqlang tóde. Weyvngkení dōrēm gø vsháng gø vlá:mì nò, vníni wani ía:mì.

Bashō nvng mvlì shōnhà shvyòò we

9 Gvray Gvsa:ngí, "Muqlangrì lvingpvng vl we tìrì nò tiqdø laqrvyōngshì. Bashō rvgaq gø laqvōngshì lōng," wae. Wekvt wedøni dōngá:mì. 10 Gvray Gvsa:ngí bashō svng nò rvgaq tóò nò, tiqdø rvyōngshì bói we tìrì svng nò A:ngí nvukdvvarì* tóde. Welōng gø vjú vl we** svng Gvray Gvsa:ngí ya:ngòe. 11 Wekvt Gvray Gvsa:ngí, "Rv-gaq lù:ngí mvlì shōnhà laqshv-yòò; angshí shí we vyúng kvnyvng gø, vrá angshí shí we shìlong shìlārì gø, wepvñ nò wepvñ angyē zvngshì sorí rvgaq taq laqyō lōng," a:lòe. Wekvt wedøni dōngá:mì. 12 Wekvt rv-gaq lù:ngí mvlì shōnhà shvyòò lú:ngà nò, wepvñ nò wepvñ angshí shí we vyúng kvnyvng gø; vrá angshí shí we shìlōng shìlārì gø, wepvñ nò wepvñ angyē zvngshì dø shvyòò lú:ngà. Vrá, werì vjú vl we* svng, Gvray Gvsa:ngí ya:ngòe. 13 Weyvng-kení dōrēm gø, vsháng gø vl-a:mì nò, vshōmni wani ía:mì.

Vnēm shvlá kurniprì yvngshì dvzá:rò we

14 Gvray Gvsa:ngí, "Vyáng nvng yaqdōng vwállvm dvpvt, muqlangrì nvng changdáng rām taq svrlvm gáchvngrì laqvl; werlí nò rvtø lvingchā, angni

4,10xx Mø-ini, shvlá we. 10 Mø-ini, bāngni tinvngri 12 Mø-ini, shvlá we.

nvng angnóng svng rvwvnlóm mvshúlpvrá laqí lóng. 15 Vrá rvgaqtòm svng dvgáálóm dvpvt gø, muqlangrì chāngdáng ramø svrlóm gáchvnggrì laqí long," wae. Wekvt wedøni dōngá:mì. 16 Wekvt Gvray Gvsa:ngí svrlóm gáchvnggrì tè chà:ngí vyáng rvtø svng øplóm; svrlóm gáchvng cvm chà:ngí nø yaqdøng rvtø svng øplóm dvpvt, svrlóm gáchvngmè vníchvng wàðe. Kurniprì svng gø wàðe. 17-18 Weyvngkení rvgaqtòm svng dvgáálóm dvpvt nvng, vyáng nvng yaqdøng rvtø svng øp gømlóm dvpvt gø; gálong nvng dēlōng svng vwállóm dvpvt gø Gvray Gvsa:ngí, svrlóm gáchvng werì muqlangrì chāngdáng ram taq gà:lòe. Vrá, laqmù werì vjú vl we* svng Gvray Gvsa:ngí ya:ngoe. 19 Weyvngkení dørøm gø, vsháng gø vlá:mì nø, vbìni wani íá:mì.

Vngārì nvng vcārì má:nò we

20 Gvray Gvsa:ngí, "Tìri taq nø gønshaq vl we vngvtshì pvn rénùng bìngshá laqzang; vrá rvgaq mvdv̄m muqlang changdáng ramø calóng cacønri laqvlāngshì," wae. 21 Wekvt Gvray Gvsa:ngí nvmukdvra ngākangrì nvng, tìrì taq zāng we gønshaq vl nø vngvtshì pvn, pvn vr̄m wepv̄n nø wepv̄n angpvn ca:nò nø má:nø. Vrá vchēr vdá pvn vcarì gø wepv̄n nø wepv̄n, angpvn ca:nò nø má:nø. Vrá, laqmù werì vjú vl we* svng gø Gvray Gvsa:ngí ya:ngoe. 22 Wekvt Gvray Gvsa:ngí shv̄mán dvgø:ngò nø yadø a:loe. "Leqnazìng leqnashit lóngnøng; nvmukdvra tìri taq leqzøng lóngnøng. Calóng cacønri gø rvgaq dvyàng taq leqnashit lóngnøng," a:-

lòe. 23 Weyvngkení dørøm gø, vsháng gø vlá:mì nø, pungwani wani íá:mì.

Vshārì má:nò we

24 Gvray Gvsa:ngí, "Wepv̄n nø wepv̄n angpvn ca:nò nø, gønshaq vl we vngvtshì rì, nìnarì ó ùm we bvlōng bvlānggrì nvng rvgaqtòm zømwang vsharì, wepv̄n nø wepv̄n angpvn ca:nò nø rvgaqí laqdv̄būng lú:ngò," wae. Wekvt wedøni dōngá:mì. 25 Wekvt Gvray Gvsa:ngí wepv̄n nø wepv̄n angpvn ca:nò nø rvgaqtòm zømwang vsharì gø má:nò nø; nìnarì gø wepv̄n nø wepv̄n angpvn ca:nò nø, vbatømō ùm we bvlōng bvlāng pvn vr̄m gø wepv̄n nø wepv̄n angpvn ca:nò nø má:nø. Vrá, werì vjú vl we* svng Gvray Gvsa:ngí yà:ngòe.

Svngzàcè má:nò lōng

26 Gvray Gvsa:ngí, "Nøngmaq hāng í dvingwa ca:nì nø nøngmaq mvrshv̄m dø svngzàcè má:nì. Wekvt nø nvmukdvra vngārì mvdv̄m gø, muqlang rām calóng cacønri mvdv̄m gø, vshā nìnarì mvdv̄m gø, rvgaqkøp shvngbe mvdv̄m nvng, rvgaq mvdv̄m ùm we bvlōng bvlāng pvn vr̄m mvdv̄m gø angmaqí laqøp laqgø:mò," wae. 27 Wekvt Gvray Gvsa:ngí Ang shøngmang í dvingwa svng má:-nø; Gvray Gvsvng shøngmang dønì cà:nò nø A:ngí svngzàcè má:nø; A:ngí lvngàré nving sv-māré má:nø. 28 Wekvt Gvray Gvsa:ngí angní svng a:lò we nø, "Nàníí angcá angcè shèzatshò nø, leqnazìng leqnashit lóngnøng; rvgaqtòm svng dvn

dèzóngnøng nø øp leqdúvng lóng nøng; nvmukdvra dēmyùng vngārì mvdùmø gø, muqlang rām calóng cācōnrì mvdùmø gø; rvgaq mvdùmø gønsaq vl nø vngvtshì pvn í dúngte mvdùmø gø leqøp leqgømnøng," wa nø Gvray Gvsa:ngí angní svng shmán dv-gó:ngòe. 29 Vrá, Gvray Gvsa:ngí, "Eyvngshò, rvgaq dýmýàng-køp taq yō we, angshí shí we vyúng kŷnyvng pvn vrùm nvng, angye zúvngshì nø angshí shí we shilōng shilārì kapvn í nigø, Ngái namaq svng vzíshaq ía:mì. Yari nø namaq dvpvt ím aqlóm pvn éiā lóngnønge. 30 Vrá, rvgaqtøm vsha ninà kapvn svng í nigø, muqlang ram calóng cacōn kapvn svng í nigø, rvgaqtømø lünglüng zì we pvn vrùm svng gø, anggønsaq vl pvn shvngbe dvpvt ímpà ílüm, Ngái shøn mvshóng í dúngte vzíshaq ía:mì," a:lòe. Wekvt wedøni døngá:mì. 31 Wekvt Gvray Gvsa:ngí wá vdúvngshaq rì í dúngte svng A:ngí ya:ngò ninø, kŷ, vtvngshaq shvla we dvchóng íe. We-yvngkení dørøm gø, vsháng gø v̄la:mì nø, vchuqni wani ía:mì.

Shvngøtni wani

2 Muqlang rvgaqrì nvng kòm-gøm dø vl we lvmøn shámshí í dúngte nø welong døni pvn dúng bóa. 2 Shvngøtni wanií nø, Gvray Gvsa:ngí wá bóa we Ang bñnlrì wá vdúvngá:mì rvtnø, A:ngí wào we Ang bñnlrì shvngbe taqkení shvngøtni wani taq Ang narshìe. 3 Wekvt Gvray Gvsa:ngí shvngøtni wani svng shmán dv-gó:ngò nø, weni svng shansher dø shvgaqøe. Pawalóm wani weni taq nø A:ngí pá:nø

nø wá dúng bóa we bñnlrì shvngbe taqkení Ang narshi we íe.

Eden Kulwang

4 Muqlangri nùvng rvgaq pvn yà:ngà we dvcìq gùn mvshól mv-yāng nø yadō íe. Gvray Gvsvng Yehowái muqlang rvgaq wào we angni taq, 5 nvmpvng taqlapmō nø, shilōng shilārì pà gø rvgaqtaq shini mv-yo; húng rvmārì taq yō pvn vyúng kŷnyvngrì pà gø shini mv-yō. Pawalóm wani wedvgvp Gvray Gvsvng Yehowái rvgaqtøm svng vshō shini mà-dvzaqø; vrá vbātøm taq tvmu bñnlì wälvm vsvng gø shini m-al. 6 I we shvngór mvng nø vbatøm kení bŷng mŷnshì weí, rvgaq dýmýàngkøp svng dvshaq ma:nò we íe. 7 Wekvt Gvray Gvsvng Yehowái, vba dvtøl kení vsvng shvzōð* nø, gønsaq cúnshilóm shaq nø angshvná taq vhē:ròe. Wekvt ang nø pvlacè vdá we vsvng vngvt tiqgō í lú:ngì. 8 Weyvngkení Gvray Gvsvng Yehowái nvmsvrlàm Eden rvgaqø kùlwàng tiqmóng ka:tnò nø, A:ngí shvzō bóa we vsvng nø weyvng v̄l dvzá:ròe. 9 Vrá, yvng gø yvng vnvp nø, ím gø ím shvla we shilōng shilà shóngrì pvn vrùm nø vbātøm kení Gvray Gvsvng Yehowái yó dvzúr lú:ngà. Vrá kùlwàng welòng rvwè mvlùng yvng nø gønsaq dvcú:nò we shóngshi tòng nvng, shvla we nvng mà-shvla we rvwvñ shá-lvm shóngshí tòng gø yó dvzúr lu:ngà.

10 Kulwàng welòng svng dvshaqlóm rvt, Eden rvgaq kení rvmè tiqwàng vyō nø, rvmè we-

7 Angkè taq nø, vsvng góng rø:pmo, wae.

long nø weyúngkeni vwálshi nø, vbidvbáng iá:mì. 11 Rvmè nvm-lat dvbáng angbàng nø Pishon rvmè ie; wewang nø vshé vl we Hawila móng móngkøp kwa:ngò wàng ie. 12 Vrá wemóng vshé nø shé shvlá ie; bvdelim shóng rvnøng* nvng lóngshār mvshóng* gø wervgaq taq vle. 13 Rvmè v-nídváng wadvbáng angbàng nø Gihon rvmè ie; wewàng nø Kusha móng móngkøp kwa:ngò wàng ie. 14 Rvmè vshømdvbáng wadvbáng angbàng nø Tigris* rvmè ie; wewàng nø Asiria móng nvm-svr-kaq vyø wàng ie. Rvmè vbidv-báng wadvbáng nø Yufrati*rvmè ie.

Rvwv̄n shánønt shóngshí
tøng kení cøq mv-daq we

15 Wekvt Gvray Gvsvng Yehowái vsvng wegó shø:lò nø, Eden Kùlwang vriqò taqsorí vcúnlvm rvt, ang svng weyúng vl dvzá:-røe. 16 Gvray Gvsvng Yehowái rá vsvng wegó svng yadø a:lò nø dvká:møe; "Kulwàng vdongtaq shóngtøng gùng vrvm taqkení angshí nø nēshì dō røpmvm dving ie. 17 Wedø í nigø shvla we nvng mà-shvla we rvwv̄n shálv mshóngshí tøng taqkení mvng nø, røpmvm mv-daq; kadø ie wa ninø wetøng kení nài ècøqò ni taq nø, jøngjóng nà èshì longè," a:løe.

Svmaré nø lvgàré taqkení
má:nò løng

18 Wekvt Gvray Gvsvng Yehowái, "Vsvng wegó angwāwā vl nø mà-shvla; ang dvpvt vdū vbóng we dvbvingshú tiqqó Ngái múnā lvm ie," wae. 19 Wekvt Gvray

Gvsvng Yehowái zømwàng vshā ninàrì pvn vrvm nvng, muqlang rām calóng cacørì pvn vrvm svng nø, vba taqkení shvzøde. Vrá vsvng wegóí* ninà werì svng kadø tó lú:ngò we svng yvnglvm rvt, ang yvngsvng dv-zunga:tnà. Wekvt vsvng wegóí* cúnshì rì pvn vrvm svng angbàng kadø tóo ninø, wedøni dōngdving wàá:mì. 20 Weyúngkení vsvng wegóí* ninàrì í dvingte nvng, muqlang rām calóng cacørì nvng, zømwàng vshārì pvn vrvm svng angbàng tóde. Wedø í nigø Adam dvpvt vdu vbóng we dvbvngshú tiqqó gø m-alāð. 21 Wervtnø Gvray Gvsvng Yehowái Adam svng yøpyómèi shvmøqò nø, ang yøp nvvtná:mì. Wekvt Gvray Gvsa:ngí ang svrām sharø tiqbving lùò dá:ngí wezàng svng shi:ngí dvcō:nøe. 22 Wedá:ngí Gvray Gvsa:ngí Adam kení lù bóa we svrām sharø wekái svmaré tiqmè shvzøð nø, lvgàrépè yvngsvng shøla:tnà. 23 Wekvt Ada:mí,

"Akv t yagó nø ngà sharø
kení sharø nvng,
Ngà shīng kení shīng ie.
Ang svng nø Svmaré, wa nø
tólvm ie.

Kadø ie wani ang nø lvgàré góng kení lùò we ie," wae
24 Yadø í rvtnø lvgàré nø angpè angmè kení rólshì dving, angchømmè nvng vzøvm nø, ang-ní nø wekvt kení tiqshīng tiq-góng wa ívme. 25 Wedvgvp Adam nvng angchømmè ó shònígógó nø góngsir í nigø, mà-shvraqshì.

12 Ngørshøng vngà we shøng rvnøng ie.
xx Angké taq nø, onyx, wae.
14 Hebru kài, Hidekel.
xx Hebru kài, Perat.
18 Angké taq, wáálv m wae.
19 Mø-ini, Ada:mí, gø røðdving ie.

Vsvng nø Gvraypè kà
mv-tā we

3 Gvray Gvsvng Yehowai vmn shaq í we zømwàng vshā lvn-shì pvn í dvingte mvdvmø dvgoq bñnya vdá we nø vbø íe. Wekvt vbø gõi svmarémè svng, "Gvray Gvsvng nø jøngjóng, 'Kulwàng vdongø shóngshí kätøng taqkení í nigø naníí cøq mv-daqa,' wa shøne ma?" a:løe. 2 Svmarémèí vbø gø svng a:løe we nø, "Kulwàng vdongtaq shóngtøngri kení kapvn angshí í nigø nganíí cøq nø cøq daq we; 3 kulwàng rvwè mvlungø yø we shóngtøng angshí dāng mvng nø, Gvray Gvsvng yadø wae: 'Naní mv-shílvm rvt, shóng wetøng taqkení angshí nø cøq gø mè-cøqshini, shup gø mè-shupshini,' èvlshìe," a:løe. 4 I we vbø goí svmarémè svng ā:løe we nø, "Naní jøngjóng nø mè-shì lóngshì! 5 Kadø íe wani naníí wetøng kení angshí ècøq bóshò ni taq naní nē nātán lóngshì nø, naní nø Gvray Gvsvng dø tiqdvchá, shvla løng nvng mà-shvla long svng rvwvñ èshá lóngshò we svng Gvray Gvsa:ngí sháò rvt wae," a:løe. 6 Wekvt svmaré wemèí, shóng wetøng angshí nø cøqlvm dvpvt gø shvla nø, vnèí gø yvng shvrúnglvm dø í we nvng, bñnya zitzvnglvm dvpvt gø shóng wetøng angshí nø shønglvm dø chā we svng yvng bóà kv, a:ngí wetøng kení angshí røpmá:mò nø cøqøe. Vrá a:ngí angchèmpè svng gø zíd nø, a:ngí gø cøq bóà. 7 Weyvngkení angní nø shònígøgø vnē vtáná:mì nø, angní gøngsír í we svng angní dømshì bóí. Wekvt angní nø nvngwè cvp dvcèshì nø svlip

washìe. 8 Nvm døqkèò nø nvm-bøng shørshør wa gwit rvtø taq, kulwàng vdongø Gvray Gvsvng Yehowa vtishì nø di we shaq svng angníí tá bóà ninø, Adam* nvng angchèmmè nø kulwàng shøngri dvhøø Gvray Gvsvng Yehowa mvdvng kení máshìe. 9 Wekvt Gvray Gvsvng Yehowai Adam svng gøò nø ang svng, "Na kayvng èvle ma?" wa mvrí:nøe. 10 Wekvt a:ngí, "Kulwàng vdongtaq Nà shaq táng bóngà nø, ngà gøngsír óngà rvt svreng lóngà nø mángshønge," a:løe. 11 Wekvt Gvray Gvsvng Yehowai ang svng, "Nà gøngsír èie, wa kagóí èvl bóí ma? Ngà-í, cøq mv-daqa wvng nø dvkvm bóngà we shóngtøng angshí nai dving mè-cøq bóà?" a:løe. 12 Wekvt Ada:mí*, "Ngà nvng tiqðø vllvm rvt Nài èzóngà mè svmaré wemèí, shóng wetøng kení angshí èzøngvtnà nø ngài cøk bóngà," a:loe. 13 Gvray Gvsvng Yehowai svmarémè svng, "Nài yadø nø pà èwà bóà ma?" a:løe. Svmarémèí, "Vbø goí ngà svng èyum bóngà rvt ngài cøk bóngà," a:løe.

Vbø gø svng mvtá:nò long

14 Wekvt Gvray Gvsvng Yehowai vbø gø svng ā:lo we nø,
"Nài yadø èwa bóà rvtne,
Nà nø ninari í dvingte
mvdvmø gø,
Zømwàng vshā pvn rvvm
mvdvmø gø mvtvnsaq
èíá:mì.
Nà nø nà puqwaí rèzvng
shì nø,
Nà ècúnshi we angní í

8 Vsvng wepè, gø rø daqe.

12 Vsvng wepè, gø rø daqe.

- dýngte taq,
 Vbā dvtəl wa ʋm èràà:mì.
 15 Wemvdòm, nà nvng svmarémè
 dvhòò gø,
 Nà dvyò nvng ang dvyò
 dvhòò gø,
 A:ngí nø nà vgō svng
 chipjip dezvr longe,
 Nài gø ang hízó kaq zá
 dezvr lú:ngòde," a:lòde.
 16 Wekvt svmarémè svng A:ngí
 a:lo we nø,
 "Cvmrégóng èi we nvng
 cvmré ègà:lò we taq
 Nà záyvng Ngái mvme shv-
 luqálvm ie.
 Puqnøn záya:ngí èza nø
 cvmré ègvì lú:ngòde.
 I we nà mvrøt nønt nø
 nvchòmpè kaq nadòshì nø,
 Nà svng nø a:ngí èøp
 longe," a:loe.
 17 Adam svng nørá A:ngí
 yadø a:lòde.
 "Na nø nvchòmmè kà ètā nø,
 Ngái, 'Wetòng kení angshi
 cøq mv-daq,' wvng nø,
 Nà svng dvkvm bónga we
 shóngtòng kení angshi
 ècøq ból rvtnø,
 Rvgaq gø nà rvt mvtvnshaq
 ía:mì.
 Nà ècúnshì we angni í
 dýngte taq,
 Mv-jòr hòq dezaqshi kvta
 rvgaq kení ʋm èlún
 lú:ngòde.
 18 Vbaí nø bvnghó póng nvng
 bvnghó dvzī gø
 Nà dvpvt shèyóa long nø,
 Nà nø húng rvmá taqkení
 vyúng kvnyvngri ʋm èrà
 longe.
 19 Nà svng nø vba kení
 vlúshaq èi rvtnø,
 Vba svng natvng ni hòqshaq,
 Nà mvrdaq kení ngúng

- èngùng hòq dezaqshi
 kvta ʋm èlún lú:ngòde.
 Kadø ie wani nà nø vba
 dvtəl èi dø tiqdvchá,
 Vba dvtəl svng ni vtóng
 rà longe," a:lòde.
 20 Wekvt Ada:mi angchòmmè svng
 Ewa, wa nø bøng tóde; pawálvm
 wani ang nø svngzà wàngce cún-
 shi dýngte dvbóng angmè ie. 21
 Wekvt Gvray Gvsvng Yehowái
 Adam nvng angchòmmè dvpvt shā-
 shvm gwálvm wáàð nø angni svng
 dvgwàde.

Eden Kùlwàng kení Adamní
 svng lú:ngò lòng

- 22 Wekvt Gvray Gvsvng Yehowa
 wā ninø, "Kulà, vsvng wegó nø
 shvla we nvng mà-shvla we rv-
 wñ sháo we taq Nøngmaq døni í
 lú:ngí. Akvt ang wur zúshì nø
 gønshaq shóngtòng kení gø we-
 døni røpdvng cøq weí dvcíq
 lvpát cúnshì dvre," wa nø, 23
 wervtnø ni Gvray Gvsvng Yeho-
 wái Adamní svng Eden Kulwàng
 kení lu:ngò nø, ang svng lú
 bóà we vbätòm taqni tvmū wávm
 dvza:ròde. 24 Wekvt nø A:ngí
 vsvng kaq lu:ngò dá:ngí, Eden
 Kulwàng nvm̄svrlapmø Kerupri*
 shvri:pmò nø, kakaq màkaq v-
 lvpshì we svmi mvlàm shvmshv-
 naq nvnngvng gønshaq shóngtòng
 tvrà vsóng dvza:ròde.

THE HOLY BIBLE

in Rawang